

klin, pod previsom svojega življenja. Morda je bil brez misli. Poznam pa občutke, ko se čudna utrujenost iz rok širi po pre-mraženem telesu, ko bi kar zaspal, tako dremoten postajaš... tudi noč ni več tako temna... in vihar popušča... slap ledenih zrn, ki grmi čez previs, ni mrzel... in to šumenje, ki uspava...

MRTVAŠNICA NA ROBU MESTA

Janez, ki je napeto zrl skozi valove sodre navzgor, je v siju čelne svetilke zaznal, da Silvovo telo ni več z nogami oprto v steno. Glava je sklonjena, telo pa čudno zvito rahlo niha v sunkih vetra.

Na klice se ni odzival. Zaradi bičevega vozla ga ni mogel spustiti nazaj na stojišče. Ozek, navpičen kamin, ki drži do previsa, je bil zaphan s sodro in ledom. Svetilka je vse bolj brlela, klice je odnašal vihar, ki je brezčutno grmel svojo neustavljivo pesem in trajal vso noč tja do jutra.

Kaj je to noč doživljal Janez na stojišču le dvajset metrov pod mrtvim prijateljem? Noč brez spanca in hrane, nato mrzel, leden dan, ko je v blede svetlobi zaznal, da se je stena s Silvom spremenila v ogromen kos ledu, ki srši od ivja, čakajoč na nov vihar, ki prihaja. Še ta dan brez hrane in še ena mrzla viharna noč, polna morečih, shrljivih blodenj, ki so jih prekinjale sanje o soncu, toploti, cvetju in macesnovih iglicah, ki se usipajo na topel, suh jesenski mah...

Jutro tretjega dne kot da ni bilo s tega sveta. Mir — in sonce se je uprlo v steno, debeli sloji ledu so začeli pokati, ivje se je drobilo in polzelo navzdol. Ne zavedajoč se lastnega početja je Janez podzavestno zaslutil svojo zadnjo priložnost. Odvezal se je in kot v transu začel plezati navzgor. Noge so podrsavale na ledenih okrajkih, roke lovile poledenelo vrv iz spon ledu. Potem previs in čudna ledena gmota v njej, pa rob in še čez, pa nenadoma gaz na drugi strani gore in ljudje in kočje, pa veliko govorjenja in solze v očeh, solze bolečine in olajšanja — in helikopter, pa bele rjuhe bolnišnice v Chamoni. Dnevi zavedanja samega sebe, dnevi žalosti in nenehnih misli na prijatelja, ki so ga reševalci naslednjega dne odpeli iz previsa in s helikopterjem prepeljali v mrtvašnico na robu mesta...

Moje življenje se je s silovitim zamahom obrnilo v drugo smer. Visoki ideali, smisel življenja, opoj plezanja in življenja v gorah, veličastno prizorišče odraščanja in dragocenega samopotrjevanja je zagrnila trpkost, sivina in brezupen nič.

Se bom moral posloviti od sveta, za katerega sem živel in mi je pomenil vse? Nesreča me je potisnila v negotovost. Samozavest, ki so mi jo dajale gore, je splahnela. Obstal sem, mladenič pri osemnajstih, zbeigan in občutljiv, fant, ki je ko-

maj začel graditi samozavest, pa se je že prav na začetku sesula v prah. Težave so se začele tudi na drugih življenjskih področjih. Vse se mi je zdelo tako čudno. Nobenega veselja nad odhodi v hribe, nobene druge stvari se nisem mogel oprijeti, ne veseliti. Šola mi je bila deveta skrb. Počutil sem se tako žalostno, rešitve pa nikjer. Nenehno so me mučila vprašanja, kaj bo z menoj, s študijem, ki sem ga načrtoval, nisem vedel, kaj si želim, obenem pa sem imel vsega dovolj. Iskal sem vero in zaupanje v karkoli, istočasno pa dvomil v vse. Kljub temu pa sem čutil, da se moram izviti iz te otopelosti in se boriti naprej. Skušal sem si dopovedovati, da je življenje nepredvidljivo in njegove poti tolikokrat nerazumljive.

NA TROJANAH IN OKOLI NJIH

ŽIG IN KNJIGA V ŠTEDILNIKU

BOŽO JORDAN

Izobrazba brez poznavanja osnov orientacije in kartografije se ne more smatrati kot sodobna izobrazba.

R. Bošnjak

Na Trojanah so znani krofi in marsikateri planinski izlet z avtobusom tu napravi postanek.

Ali so Trojane znane tudi kot izhodišče planinskih tur? Iz vodnika se dá ugotoviti, da sta na jug Lukmanova gora (801 m) in Kržanova gora (875 m), na sever pa Kamnec (862 m). Trojane so izhodišče za Veliko planino, kot jo imenujejo na savinjski strani, ali Čemšeniško planino, kot ji rečejo na posavski strani. Tu je najvišji vrh občine Zagorje, zapisan kot Velika planina, 1206 m, in najvišji vrh občine Žalec, zapisan kot Črni vrh, 1206 m. Verjetno je to tam, kjer so na novo odkrili obeležje Tinetovi kočji (PV 1988/506). Sedanja letnica je drugačna, kot jo je na prejšnjem obeležju zapisala moja stara prakтика.

Čez Trojane držita E 6 (evropska peš pot) in D-pot (Pot spominov NOB občine Domžale). Nikjer pa ni najti zapisa o Rebri.

Ko se s Trojan nameniš po E 6 in D-poti na Limbarsko goro, čez Doline in Golčaj, pri budnem opazovanju vidiš, tik preden se spustiš v Doline, na razcepu poti obledelo Knafelčevo markacijo in puščico na vzhod. Razmišljanje o starosti oznake bi ti morda porodilo misel, da so te markacije starejše od oznak E 6. Če bi bilo tako, bi morale biti te markacije že prej na poti;

toda Domžalska pot je nastala po E6 in s Trojan na Špilik ima Knafelčeve markacije z dodatkom črke D.

Pa zavijmo na vzhod! Redke oznake držé naravnost v breg. Je steza in je ni. Kar v breg! Takole po kake četrt ure hoje smo na vrhu. Na veliko veselje je vrh razgleden na okoli polovico obzorja. Vidiš hribovje okrog Kuma, Zasavsko goro, pa vmes še kakšen zvonik cerkvice in Limbarsko goro, Trojan pa ne.

Le zakaj je tam na štorovju pribita pečica (od nekoč dobrih, zidanih štedilnikov)? Ročka se ne sveti več, ker ni več sidola in ne pridnih rok, ki so nekdanj do čistile zagotovo vsako soboto. Zapira tudi ne dela, zato so vrata podprta s palico. Skrbno jih odpri! V pečici je lepa šatulja, ki hrani vpisno knjigo, žig in blazinico. Za odpravljanje dolgega časa je pod njo vlažna ali suha, pa še dobro čitljiva revija. Morda za preizkus vzdržljivosti papirja in tiska.

Z žiga se prebere Reber 875 m (po karti 878 m). Čigav je žig in tako vrh, se ne da ugotoviti. In tako pohvale ali pomanjkljivosti ni kam sporočiti. Iz knjige se zlahka ugotovi, da je začetni vpis 26. 10. 1980 — izlet v neznanu PD Matica-Ljubljana. Tako številnega obiska potem ni več najti. Morda je bilo toliko obiskovalcev v poznejših letih vsega skupaj. Jih je pa vsako leto nekaj.

In kam gre pot naprej? Kar za markacijami! Že smo na bližnji Kržanovi gori (875 m). Po slemenu so redke markacije, zgubiti se ne moreš, ker se steza drži slemena. To se da prebrati iz oblike izohips, pa morda tudi s samega imena Reber.

Kam se pa res spusti ta markirana steza, tega midva, naključna obiskovalca, nisva ugotavljala. Sleme je tu in tam razgledno. Vidiš Trojane, Garni hotel, cerkev sv. Mohorja (489 m), Čemšeniško planino, Kozico, na jug pa Kolovraško reber.

Prišla sva na sedlo (pretrg) z višino okoli 750 m, verjetno pred vzponom na Lukmanovo goro (801 m). Sled slabe steze in malo naprej kolovoza, ki se zarašča, naju je spravil na sever. Spuščala sva se navzdol, v Zavrh pri Trojanah. Spodaj sta dve domačiji. Gospodar nama je dejal, da bi prišla naprej po slemenu v Izlake. Morda pa tudi ne? Do trojanskih krovov pa je še dva in pol kilometra, zadnji kilometer po asfaltu. Le ena domačija je do kamnoloma — Škrin.

S te poti je lep razgled na Trojane in dolino potoka Orehovice. V gozdu sva našla lep primerek rahlo rdečega jetrnika med samimi modrimi cvetovi. Pogled naprej pa je ostal na divjem odlagališču ob asfaltni cesti, ki se spušča v dolino potoka, tam, kjer prideš nanjo.

Morda je to krivo za spremembo barve? Pripis v razmislek: V Vodniku po Posavskem hribovju je na karti 2 vpisana Kržanova gora, 875 m. Vzhodno od nje naj bi šla vezna pot. V resnici gre zahodnejše, tako je vrisano na karti 7 pešpoti E6 YU. Reber je kakih 100 metrov zahodnejše. Karta občine Žalec ima Lukmanovo goro z višino 761 m. Na turistični karti občine Domžale sta vrisani samo E6 in Pot NOB (= D). Na planinski karti Posavsko hribovje stoji: Reber, 878 m.

SV. JAKOB—HUDIČEV BORŠT—KALIŠČE

Dopisnik

KOTIČEK NEDOTAKNJENE NARAVE

IVANKA KOROŠEC

Prvi poletni dan je bil lep, kakor je beseda poletje sama. Pred 18 leti, ko se je rodila naša hči, pa ni bil tako lep; treskalo je, grmelo in lilo kot iz škafa.

Za rojstni dan si je Darja želela bolj kot kaj drugega le to, da bi spet šli nekam v hribe. Tako željo pa je že treba izpolniti, posebno še, če je tudi drugim družinskim članom pisana na kožo.

Tako smo v ranem jutru avto pustili pri sestrični Jožici v Potočah 23 tik ob cesti proti Jezerskemu. Po visoki, rosnii travii smo se vzpeli do gozdička in skozenj do vasice Potoče, ki jo obkrožajo polja in kolzci, polni dišečega sena.

V vasici ni nobene markacije, pa bi lahko bila, saj je poti veliko. Nekajkrat smo vprašali domačine, da smo v vasi in že izven nje na križpotju kolovoznih poti ubrali pravo smer.

Sonce se je dvigalo na nebu, smejalo se nam je, ni bil zaman ta dan njegov obrat od največjega severnega odklona od ravnika nazaj k ravniku. Ustavljali smo se ob poti, občudovali srebrnkasto pajčevino, stkano med visokimi travami, roso na cvetnih čašicah in poslušali nenavadno oglašanje ptic. Borut jih je oponašal z žvižganjem in odgovarjale so mu, kot bi bile pripravljene na pogovor. Prehiteli so nas neki očka s hčerko in kužkom, malo višje dva možka s kosmatincem in še višje še ena družina s psom, tako da smo začeli misliti, da je pri Franciju mogoče kakšna razstava psov.

KAKO JE HUDIČ ODNESEL GORO

Na odcepu smo zavili na levo k Franciju. To je prijazna, majhna kočica z lepim razgledom. Posedeli smo le toliko, da smo si privezali duše, nato smo zavili mimo ja-